

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavssa Helvetica Orthodoxae Fidei

Murner, Thomas

Lucernae, 1528

VD16 M 7034

Lvdi Magister S. Galli.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29525

COLLATIO XLVIII.

perq̄ eas ut signa & memorias deum laudare sanctos quoq̄
uenerari. Hoc uobis animæ corporiq̄ uestris utile erit.

LVDI MAGISTER S. GALLI.

Loquitur dñs meus doctor aduersus me, primo me admī
sisse, memorias imaginū haberi posse, breuiter (ut scitur
respondi) ex scripturis non esse tollerādas imagines, quæ uel
adorant̄ uel uenerant̄, quare nihil immutauī, imagines ego
nunq̄ oppugnaui, quod mea nouit superioritas, altaria nunq̄
dilaceaui, sed altare uerū & iustū docui Christū, in quo altari
fidelibus est sacrificandū seu offerendū. De ecclesiæ usu do
cui ut ea dumtaxat causa congregationis fidelū teneant̄, ad
ministrandorū sacramentorū ratiōe. Atqui dñs meus doctor
frivolū me lectorē inculpat, non ego me ingessi, sed rogatus
ad hoc ueni, iuxtaq̄ scripturarū mandatū primæ Cori. xiiii.
Propheta aut̄ duo aut tres dicant, & ceteri diiudicent, quod
si alijs reuelatū fuerit sedenti, prior taceat, potestis enim om̄es
prophetare, ut omnes discant, & omnes consolationē accipi
ant. Quia aut̄ ultra scripturas dicit intelligi de alienis dijs solū
esse non potest. Quum Paulus dicat, quod nescientes colitis
hoc ego uobis prædico, clare intelligit̄ Paulū illis prohibere
altaria & imagines ueri dei iamq̄ altare erexerant. Dicit dñs
meus doctor Lutherū caput esse nostrū, quod non est, solus
enim Christus caput est nostrū, nosq̄ discipuli eius. Pro me
loquor ego, neq̄ me Lutheri, neq̄ Zwinglij, sed Christi li
bros legere. Dilecte dñe doctor, non recte uobis propositū
est, Mariam matrem dñam me uaccā mulcendā appellauisse,
sicut probare uolo. Ego & Iuffle ad Christū duximus, sicut in
nostra cōmunitate partim apparet. Imagines gratiosas dice
re est imaginibus seruire, cōtra dei uerbū. Ideoq̄ & hæc ido
latria iudicari potest ut alia carnis opera. Quia aut̄ dñs meus
doctor loca quædam specificat, cum templo Salomonis illud
probans in nouo testamento, solutū est. In Actis de Steffano
scriptū est, prædicasse scilicet eum Ihesum crucifixū, qui leuauit
turgu

CONCLUSIO QUARTA.

turus erat atq; soluturus Iudæorū & ritū & morem, propter quod & lapidatus fuit. Dñs enim clare loquitur iam esse tempus ubi neq; in monte hoc neq; in Iherusalem adorabitur, sed in spiritu & ueritate. Etiam dicit dñs meus doctor creaturis tribui, quod soli deo tribuendum est, sermo est neq; sibi confans. Nam si ad solum deum pertinet, creaturis tribui non potest. Dicitis etiam Esaia me scripta dilacerasse, quod uere non est. Dicitis illi scribi artificem non esse utilem, quum ibi stet imaginē non esse utilem, quare ego non falsificandi. Illud aut quod dicitis, in nomine Ihesu omne genu flectendū, qui contra hoc est non esse Christianū, sed ad imagines genua flectere, prohibitū est. De signo quod in cælo uisibile apparebit, ad imagines non deseruit. Neq; nos arguere aut insinulare debetis, quasi illud essemus deposituri. Ultra qd̄ doctorem Vadianū allegatis, quia meus fuerit præceptor, legi quidem libros illius, sed in Theologia nusq; ab eo didici. Ex parte scholarium nihil eos mi dñe doctor, dū ludi magistri officio fungebar, informauī quā simplex dei uerbum. Dicitis quoq; me scripturas falsificasse in uerbo superstitiosos uel idolatras quod non est, nam sicut dñs meus doctor met confessus est, gentes imaginibus deseruierunt, quare & imaginū serui appellantur, ideoq; & ob id simplices non seducuntur, si interpretetur imaginū serui quare non sic arguedi sumus. Quod uero Paulus Petrus & Iohānes loquunt, pro nobis est, quia imaginū uenerationē prohibent, & Petrus illud abominabile appellat. Secundo scripturas falsificasse dicor in uerbis ubi ait, Non habitat in templis hominū manib⁹ factis, ego tamen nudas scripturas legi, neq; adhuc alit̄ intelligere possum quā cælū esse sedem eius, & terrā scabellū eius, nominiq; eius magno domū non ædificabimus. Dico itaq; sicut dñs meus doctor, deū esse ubiq; locorū, quis hoc esset negaturus. Tertio scripturas dilacerasse dicor, in qua dicit deo hominū manib⁹ serui nō posse, neq; adhuc aliter intelligere possum, quam

Ee ij

COLLATIO XLVIII.

deum corporalia seruitia nolle, & utiq; se Paulus met exposnit, quum dicit quasi aliquo egeat. Sicut & Psal. ait. carnem uel manducabo, aut sanguinem bibiturus sum, sicut & cum nostris candelis, argento, auro, & ueste, quorū omnium non eget, sed misericordia eget, & iudicij ad proximum. Et utiq; sacrificium manet laudis & orationis, quod indefinenter deo facere debemus, sicq; deo egemus, ut sine eo nihil simus. Quarto iterū scripturas dilacero, in eo quod Paulus dicit, aestimare non debemus deū simile esse argento & auro, intelligi hoc oportere de idolis, ut prius dico Paulū de nostro deo loqui, quum illi iamq; ædificarāt, quemq; illis iam iam prædicabat. Ideoq; & scriptura adhuc manet firma, prohibetq; nobis imāginum seruitia & dei cultū, altaribus, templis, & imaginibus. Sed econtrario nos docet dei cultū in ueritate & in spiritu & in charitate. Ultimo, quia me fideliter monetis Gregorio & concilijs obtemperare, libenter faciam si mihi uerbū dei indicant, nam & ego hæreses abhorreo, neq; proprio capiti fide re ac credere uolo, sed me subijcere Christianæ ecclesiæ, quæ a Christo & eius apostolis initiū sumpsit, & adhuc præfenter scripta est in diuinis scripturis. Rogo uos mi dñe doctor ab illa me non segregetis. Scio inq; conscientiam meam esse puram coram deo, tantum dixisse uolo.

D. ECKIUS.

Abseq; ullo ordine & disputandi natura acritu. Iudi magister suā responsionē implicauit inuoluitq; tandē in calce manifestā & inauditā dei blasphemiam subintulit, cum hoc sermone suum manifesto mendatio & falsitate cōclufit. Breuiter ad causam, dicit se imagines non oppugnasse, quis ergo est in causa, circū sanctū Gallū (ut audio) imaginū statuarū euacuatarū sunt. Sequēter de templo, ubi se magno circumitu excusat, quod a suis ad legendū uocatus sit. Per Pauli dictū, scire uellem ut se hic lector notū faceret, si uel unus esset ex prophetis, aut qd ei deus specialiter apparuit, quorū neutrum ego credo